

Қазақстан Республикасындағы инфляция

Релиздың күні: 01.03.2024

Келесі релиздің күні: 01.04.2024

[1. Негізгі сәттер](#)

[2. Инфляция динамикасы](#)

[3. Инфляцияның жылдық деңгейіне салым](#)

[4. Глоссарий](#)

[5. Әдіснамалық түсініктемелер](#)

[6. Байланысты жарияланымдарға сілтемелер](#)

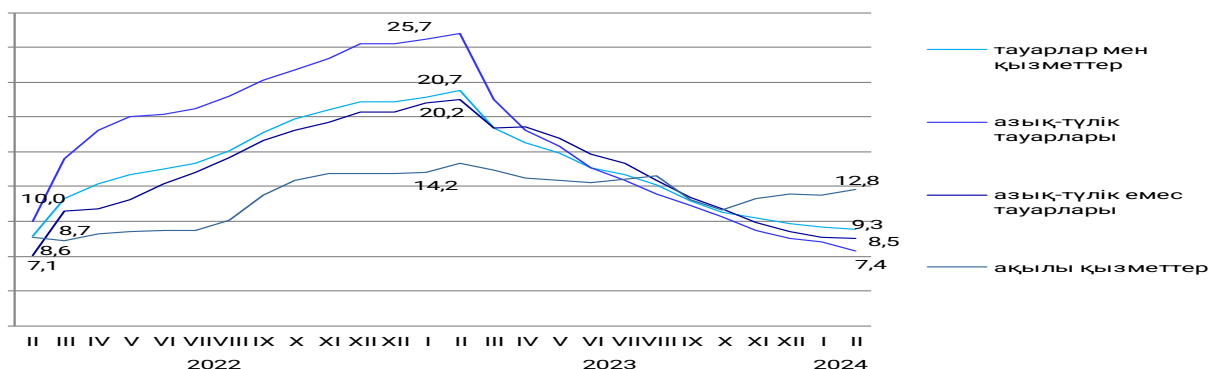
[7. Пайдалы сілтемелер](#)

1. Негізгі сәттер

2024 жылғы ақпанда Қазақстан Республикасындағы инфляция бір жылда баяулады және 9,3% құрады (2024 жылғы қаңтарда – 9,5%). Бір айда инфляция үдеп, 1,1% құрады (өткен айда – 0,8%).

Баға ақылы қызметтерге бір жылда 12,8% (2024 жылғы қаңтарда – 12,3%), азық-түлік емес тауарларға – 8,5% (2024 жылғы қаңтарда – 8,6%), азық-түлік тауарларға – 7,4% өсті (2024 жылғы қаңтарда – 8,2%).

1-сурет. 2022-2024 жылдардағы Қазақстан Республикасындағы жылдық инфляция

2. Инфляция динамикасы

Өткен жылғы ақпанмен салыстырғанда тарифтер су бұруға – 33,9%, орталықтан жылытуға – 30,9%, суық суға – 30,8%, қоқыс шығаруға – 30,7%, ыстық суға – 29,4%, электр энергиясына 19,9% өсті.

Баға кешенді демалыстарды ұйымдастыру қызметтеріне – 21,5%, санаторийлер қызметтеріне – 16%, денсаулық сақтау қызметтеріне – 13,9%, демалыс және спорттық іс-шаралар саласындағы қызметтерге – 13,3%, шаштараздар мен жеке қызмет көрсету орындары қызметтеріне – 13,1%, ұялы байланыс қызметтеріне 12,4% жоғарылады. Таксимен жол жүру – 11,7%, қалалық автобуспен – 9,3%, жолаушылар теміржол көлігімен – 8,7%, қалааралық автобуспен 8,2% қымбаттады. Жолаушылар әуе көлігімен жол жүру 4% арзандады.

Баға деңгейі фармацевтикалық өнімдерге – 11,7%, жиһаз және үйге қажетті заттарға, киім және аяқ киімге – 11%-дан, жеке қолданылатын тауарларға – 10,9%, ыдысқа – 9,2%, құрылыс материалдарына 6,9% өсті. Дизель отыны – 14,5%, бензин – 13,6%, сұйытылған газ баллондағы 12,9% қымбаттады.

Бағаның өсуі күрішке – 26%, жұмыртқаға – 18,3%, жаңа жиналған жемістерге – 17,2%, минералды және ауыз суға – 16,9%, салқындатылған сусындарға – 16,6%, алкогольді ішімдіктер және темекі өнімдерге – 14,4%, жеміс және көкөніс шырындарға – 12,5%, сары майға – 12,2%, пастерленген сүтке – 11,3%, консервіленген сүтке – 11,2%, тоқаш және ұннан дайындалатын кондитер өнімдерге – 11%, майлылығы 2,5% айранға – 10,9%, макарон өнімдері және қамырдан жасалған өнімдерге – 10,4%, балық және теңіз өнімдерге 10,1% тіркелді. Бағаның төмендеуі басты пиязға – 42,5%, қарақұмық жармасына – 24,3%, күнбағыс майына – 21,2%, құмшекерге – 14,8%, картопқа 12% байқалды.

Өңірлер бөлінісінде 2024 жылғы ақпанда инфляция жылдық мәнде орташа республикалық деңгейден асатын он өңірде қалыптасты, олардың ішінен ең жоғары Қарағанды (11,5%), Шығыс Қазақстан (10,2%) және Маңғыстау (10%) облыстарында.

1-кесте. Өңірлердегі ақпан айындағы жылдық инфляция, %

	2024	2023	2022
Қазақстан Республикасы	9,3	21,3	8,7
Абай	9,4	20,7	...
Ақмола	9,4	22,4	9,3
Ақтөбе	8,6	21,5	9,0
Алматы	7,1	19,3	8,4
Атырау	9,9	20,3	8,5
Батыс Қазақстан	8,8	20,9	8,7
Жамбыл	8,9	20,8	8,1
Жетісу	9,7	21,1	...
Қарағанды	11,5	21,3	9,2
Қостанай	8,4	21,7	8,5
Қызылорда	8,4	20,8	8,3
Маңғыстау	10,0	25,1	8,7
Павлодар	8,4	21,7	8,5
Солтүстік Қазақстан	9,5	22,1	8,5
Түркістан	8,8	21,5	9,2
Ұлытау	9,0	21,6	...
Шығыс Қазақстан	10,2	20,9	9,2
Астана қаласы	9,5	23,5	8,9
Алматы қаласы	9,9	20,7	8,5
Шымкент қаласы	8,9	20,8	8,5

Динамикалық кестелер:

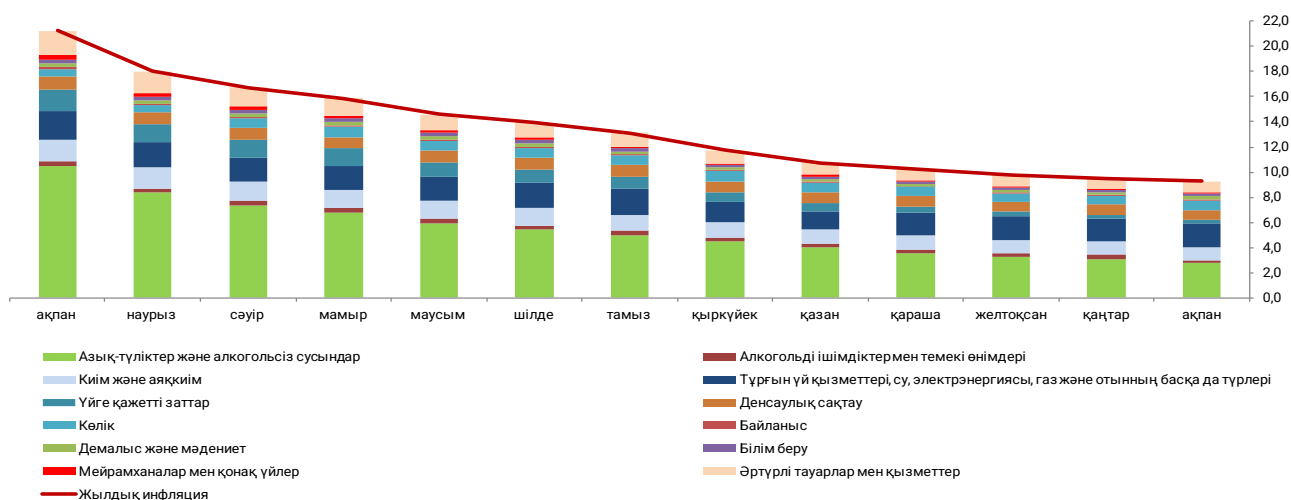
[1. 2000-2023 жылдардағы Қазақстан Республикасы бойынша тұтыну тауарлары мен қызметтеріне бағалар мен тарифтер индексі](#)

[2. 1993-2023 жылдардағы өңірлер бойынша тұтыну тауарлары мен қызметтеріне бағалар мен тарифтер индексі](#)

3. Инфляцияның жылдық деңгейіне салым

Инфляцияның жылдық деңгейіне ең үлкен үлесті азық-түлік және алкогольсіз сусындар (2,8 пайыздық тармақ), тұрғын үй қызметтері (1,9 пайыздық тармақ), киім және аяқ киім (1 пайыздық тармақ) қосты.

2-сурет. 2023 жылғы ақпанмен 2024 жылғы ақпан аралығында Қазақстан Республикасындағы инфляциясына тауарлардың негізгі топтарының үлесі

Өткен жылда баға нан өнімдері мен жармаларға – 9,4%, ет және ет өнімдеріне 6,5% жоғарылады және инфляцияға тиісінше 0,6 және 0,8 пайыздық тармақ негізгі үлес қосты. Жылдық инфляцияға жұмыртқалар – 18,3%, алкогольсіз сусындар 10,7% қымбаттауы және 0,2 пайыздық тармақтан, сүт өнімдері (10%), жемістер мен көкөністер (6,2%) – 0,4 пайыздық тармақтан үлес қосты.

ТКШ қызметтері бір жылда 14,4% қымбаттады, ал олардың инфляцияға үлесі 1,9 пайыздық тармақты құрады. 2024 жылғы ақпанда орталықтан жылыту өткен жылғы ақпанмен салыстырғанда 30,9% жоғары болды және жылдық инфляцияға 0,3 пайыздық тармақ, электрэнергия (19,9%) – 0,4 пайыздық тармақ, тұрғын үй-жайларды жөндеу және қызмет көрсету бойынша қызметтер (7,9%), тұрғын үйді жалға алу (7,5%) – 0,2 пайыздық тармақтан үлес қосты.

2-кесте. 2024 жылғы ақпандағы Қазақстан Республикасында жылдық инфляцияға жекелеген құрамдас бөліктерінің үлесі

Тауарлар мен қызметтер	Өсу қарқыны	Баға өсіміне салым
Азық-түлік тауарлар	7,4	3,030
Нан өнімдері мен жармалар	9,4	0,644
Ет және ет өнімдері	6,5	0,778
Сүт өнімдері	10,0	0,388
Жұмыртқа	18,3	0,230
Май және тоң май	-4,3	-0,089
Жемістер мен көкөністер	6,2	0,380
Қант	-14,2	-0,161
Алкогольсіз сусындар	10,7	0,221
Азық-түлік емес тауарлар	8,5	2,631
Киім	10,3	0,660
Аяқ киім	12,5	0,383
Жуғыш заттар	1,2	0,021
Бензин	13,6	0,320
Жеке қолдану тауарлар	10,9	0,328
Ақылы қызметтер	12,8	3,609
Тұрғын үй қызметтері, су, электрэнергиясы, газ және отынның басқа да түрлері	14,4	1,861
тұрғын үйді күтіп ұстауға төлем	7,9	0,057
тұрғын үйді жалға алу	7,5	0,216
тұрғын үй жайларды жөндеу және қызмет көрсету	7,9	0,201
суық су	30,8	0,156
ыстық су	29,4	0,113
қоқыс шығару	30,7	0,088
суды бұру	33,9	0,076
электрэнергия	19,9	0,406
газ	9,8	0,106
тарату желілері арқылы тасымалданатын газ	9,1	0,083
сұйытылған	12,9	0,023
орталықтан жылыту	30,9	0,300
қатты отын	9,5	0,134
домофон	5,6	0,008

Бір айда ақылы қызметтер бағасының деңгейі 1,7%, азық-түлік тауарларға – 0,8%, азық-түлік емес тауарларға – 0,7% өсті.

3-кесте. Бір айдағы инфляция, %

	Ақпан			
	тауарлар мен қызметтер	азық-түлік тауарлар	азық-түлік емес тауарлар	ақылы қызметтер
2019	0,3	1,5	0,3	-1,3
2020	0,6	0,9	0,5	0,5
2021	0,7	1,1	0,4	0,3
2022	0,8	1,2	0,5	0,6
2023	1,3	1,5	0,8	1,3
2024	1,1	0,8	0,7	1,7

Динамикалық кесте:

[2000-2024 жылдар аралығында Қазақстан Республикасы бойынша тұтыну тауарлары мен қызметтерінің бағалары мен тарифтерінің индексі ай сайын](#)

4. Глоссарий

Инфляция – бұл халық жеке тұтыну үшін сатып алатын тауарлар мен қызметтердің белгіленген тізіміне бағаның орташа деңгейінің уақыт бойынша өзгеруін сипаттайтын көрсеткіш.

Салым – көрсеткіш бойынша пайыздық өзгерістің инфляцияның жалпы мәніне әсер ету шамасы.

5. Әдіснамалық түсініктемелер

Инфляция деңгейін сипаттайтын тұтыну бағаларының индексі халық жеке тұтыну үшін сатып алатын тауарлар мен қызметтерге бағаның жалпы деңгейінің уақыт бойынша өзгеруін көрсетеді.

Тұтыну бағаларының индексін есептеу екі көзден алынған ақпарат негізінде жүргізіледі:

- осы мақсаттар үшін арнайы іріктелген сауда нүктелерінде және қызмет көрсету орындарында оларды тікелей тіркеу арқылы жиналған бағалардың өзгеруі туралы деректер;

- халықтың нақты тұтыну шығыстарының құрылымы бөлігінде үй шаруашылықтарын зерттеу материалдары.

Бағалардың өзгеруі туралы ақпарат жинау қалалар мен аудан орталықтарының іріктемелі тобы бойынша, барлық облыс орталықтарында, республикалық маңызы бар қалаларда және астанада жүзеге асырылады. Сауда және қызмет көрсету саласының базалық кәсіпорындарын таңдау жергілікті жерлерде жүзеге асырылады. Зерттеуге әртүрлі сауда жағдайлары бар және жаппай сұранысқа ие тауарларды (қызметтерді) үнемі өткізетін кәсіпорындар ұсынылуы үшін сауданың және ақылы қызметтердің барлық түрлерінің объектілері іріктеледі.

Тұтыну бағаларын байқау және ТБИ есептеу үшін тауарлар мен қызметтер жиынтығы Қазақстанның барлық өңірлері үшін олардың бірыңғай іріктемесін білдіреді. Тауарлар мен қызметтердің тізімі 508 позициядан тұрады, оған халықтың тұтынуында ең көп үлес салмағын алатын ең өкілді түрлер кіреді.

Бағалар туралы ақпарат жинауды баға тіркеушілері тауарды (көрсетілетін қызметті) өткізу орындарында тікелей жүргізеді. Тексеру жүргізілген күні төленген тауарлардың бағасы, салықтарды қоса алғанда, бірақ оларды жеткізгені үшін қосымша алымдарды қоспағанда тіркеледі.

6. Байланысты жарияланымдарға сілтемелер

[Тұтыну бағаларының индексі және туынды көрсеткіштер](#)

[Қазақстан Республикасындағы жекелеген тауарлар мен көрсетілетін қызметтердің бөлшек сауда бағалары](#)

[Қазақстан Республикасындағы әлеуметтік маңызы бар азық-түлік тауарларына баға индексі және орташа бағалар](#)

7. Пайдалы сілтемелер

[Тұтыну бағаларының индексін құру әдістемесі \(ТБИ\)](#)

["Тұтыну тауарлары мен ақылы қызметтердің бағаларын тіркеу дәптері"Ц-101 нысаны](#)

[Тұтыну бағаларының индексі, сапа бойынша есеп, 2021ж.](#)

[Тұтыну бағаларының индексі, "Талдау" ақпараттық-талдау жүйесі](#)